

TÄISKASVANUTE TÄIENDUSKOOLITUSE ÕPPEKAVA

1. Üldandmed

Õppeasutus:	RÄPINA AIANDUSKOOL
Õppekava nimetus:	Lapsehoidja ja abiõpetaja suhtlemis- ja meeskonnatöö oskused
Õppekavarühm:	Sotsiaaltöö ja nõustamine
Õppekeel:	Eesti keel

2. Koolituse sihtrühm ja õpiväljundid

Sihtrühm ja selle kirjeldus ning õppe alustamise nõuded	
Sihtrühm:	Erialase tasemehariduseta lapsehoidjad ja abiõpetajad suhtlemis- ja meeskonnatöö oskuste omandamiseks või täiendamiseks.
Grupi suurus:	20 osalejat
Koolituse alustamise tingimused:	puuduvad
Õpiväljundid ja õppekava koostamise alus	
Õpiväljundid:	Koolituse läbinu: – Väärtustab tööd lastega ning näitab üles valmisolekut ja vastutustundlikkust laste arengu toetamisel. – Toetab lapse sotsiaalsete ja suhtlemisoskuste arengut, soodustades tema aktiivset kaasatust ja osalemist igapäevaelus ning ühiskonnas. – Kavandab ja rakendab töös nii individuaal- kui rühmapõhiseid tegevusi ning loob koostöös meeskonnaga lapse arengut toetava, emotsionaalselt ja sotsiaalselt turvalise keskkonna. – Juhendab last ja lapsevanemat igapäevaelu toimingute kavandamisel ja elluviimisel, arvestades lapse arengutaset, vanust, tervises seisundit, erivajadusi, tausta ja harjumusi. – Kasutab suhtlemisel lapse, lapsevanema, tugivõrgustiku ja meeskonnaga tõhusaid suhtlemisvõtteid, toetades lapse igapäevast toimetulekut ja arengut. – Järgib oma töös lapsehoidja kutse-eetika põhimõtteid ja professionaalse käitumise norme. – Hindab oma valmisolekut töötada lastega, sh erivajadustega lastega, ning rakendab enesejuhtimise ja tööalase motivatsiooni hoidmise võtteid.

Õpiväljundite seos kutsestandardi või tasemeõppe õppekavaga:	Kutsestandard Lapsehoidja, tase 5, kompetentsid: B.2.5 Koostöö lapsevanema/ hooldajaga; A.5 Tööks vajalikud isikuomadused.
Õppekava koostamise alus:	https://uuringud.oska.kutsekoda.ee/uuringud/sotsiaaltoo#ptk-5-5 Seos OSKA-ga. Õppekavarümas „Lastehoid ja teenused noortele“ on välja toodud erialased oskused õpetajate abidele. Käsitlemist vajavad teemad on: Teadmised arengupsühholoogiast erivajadusega lapse hoidmisel; arenguhäired; erivajadused; Oskus tulla toime käitumishäirega lapsega; traumateadlikkus, s.h väärkoheldud lapse toetamine; oskus last rahustada jne.
Põhjendus:	Koolitus on ellu kutsutud vajaduspõhiselt, mille aluseks on nii OSKA uuringus väljatoodu kui ka koostöökohtumiste (tegutsevate ja alustavate tugispetsialistide, kohaliku omavalitsuse sotsiaalvaldkonna spetsialistide) ja täiendkoolituste käigus kaardistatud täiendava koolitusvajadusega abivajavast inimesest lähtuva tugiteenuse läbiviimise vajadus. Eeltoodud koostöökohtumistes on rõhutatud asjaolu, et sageli on töötajate puuduse või ka töötajate voolavuse põhjuseks just psühholoogilise valmisoleku puudumine töös lastega. Tihtilugu töötavad lapsehoidjana ja abiõpetajana vastava väljaõppeta täiskasvanud ning neil on ebapiisav teadmine lastega töötamise (teenuse osutamise) eetikast, ka nt. väärkohtlemisest, arengu- ja käitumishäiretest või erivajaduse mõistest jpm. Raskusi ja teadmatust on tekitanud ka koostöö meeskonna või tugivõrgustikuga. Tihtilugu seostatakse erivajadust millegi ebameeldivaga, mistõttu see hirmutab ja puudub motivatsioon erivajadustega lastega töötamiseks. Eeltoodust lähtuvalt leiti, et lapsehoidja ja abiõpetaja töö alustalaks on psühholoogilised teadmised ja oskused ning valmisolek lastega (sh. laste eripärasustega) töötamiseks. Koolituse üheks eesmärgiks ongi koolitusel osaleja motivatsiooni ja enesekindluse tõstmine ning valmisolek lastega töötamiseks, vaatamata nende erivajadusele, käitumishäiretele, puudele, sotsiaalsele taustale vm. Lähtuvalt eeltoodust on valitud sihtgrupid ja õpiväljundid.

3. Koolituse maht

Koolituse kogumaht ainepunktides	3
Koolituse kogumaht akadeemilistes tundides:	104
Kontaktõppe maht akadeemilistes tundides:	86
sh teooriaõppe maht akadeemilistes tundides: (õpe loengu, seminari või muus koolis määratud vormis)	62
sh praktilise õppe maht akadeemilistes tundides:	24

(õpitud teadmiste ja oskuste rakendamine õppekeskkonnas)	
Koolitaja poolt tagasisidestatava iseseisva töö maht akadeemilistes tundides:	18

4. Koolituse sisu ja õppekeskkonna kirjeldus ning lõpetamise nõuded

Õppe sisu ja õppekeskkonna kirjeldus
Kontaktõppe teoreetiline ja praktiline õpe on omavahel tihedalt seotud. A: Teoreetiline õpe (kokku 62 h) 1) Lapsehoidja/ õpetaja abina töötamiseks vajaminevad eeldused, teadmised ja oskused. a) Isikuomadused ja oskused lastega töötamiseks: – Soov ja valmisolek; – inimlik hoolimine; – empaatia, sallivus; – lapse eripärade ja erivajaduste märkamine ja mõistmine; – oskus enda emotsioone reguleerida; – oma emotsionaalse võimekuse hindamine lastega töötamiseks. b) Lapsehoidja eetikakoodeks, lapsehoiuteenuse eesmärgid ja võimalused. c) Lapsehoidja Tase 4 ja 5 kutse taotlemine. Lisakompetentsid. d) Seadusandlus ja õigusaktid. 2) Suhtlemisoskus a) Lapsehoidja/ õpetaja abi töö psühholoogilised alused. b) Suhtlemispsühholoogia ja nõustamispõhimõtted lapsehoidja/ õpetaja abi töös. c) Ülevaade arengupsühholoogiast, ja -häiretest, erivajadustest. d) Suutlikkuse hindamine suhtlusvõrgustikuga suheldes. e) Lapse identiteedi toetamine ja aktsepteerimine. f) Probleemidega tegelemine ja lahendamine. Konfliktide ennetamine. g) Konfliktsete olukordade märkamine ja lahenduse leidmine. h) Vestlused lapsevanematega. i) Sotsiaalse võrdsuse ja õigluse põhimõtete järgmine töös; 3) Meeskonna- ja koostööoskus. a) Meeskonna- ja võrgustikutöö põhimõtted. b) Lapse sotsiaalsete oskuste ja võrgustiku kujundamine. c) Suhtlemistasandid. d) Sotsiaalselt adekvaatne käitumine erinevates suhtlemisolukordades. e) Erivajadusega lapse ja pere toetamine. f) Koostöö lapsevanematega, perega; pere juhendamine lapse emotsionaalse, vaimse ja füüsilise arengu toetamisel peres, haridusasutuses. g) Koostöö tugivõrgustikuga. h) Meeskonnatöö korraldamine ja juhendamine. i) Kolleegide toetamine.

- 4) Tähelepanu ja lisateadmisi vajavad teemad lapsehoidja/ õpetaja abi töös.
 - a) Väärkohtlemine (olemus, ilmingud ja ennetamine). Väärkoheldud lapse toetamine.
 - b) Erivajadus ja puude liigid.
 - c) Käitumishäirega laps ja tema rahustamine ning temaga toimetulek.
 - d) Teadmised kultuurilisest mitmekesisusest (s.h. rahvusvahelise kaitse saajad)
- 5) Juhtumianalüüs.

B: Praktiline õpe (kokku 24h)

1. Situatsiooniharjutused igapäevatööst lähtuvalt.
2. Praktiliste juhtumianalüüside arutelu ning analüüs.
3. Põlvamaal Maarja Küla külastus (Intellektipuudega laps).
4. Kohtumine ja kogemuslikke nõuanded töötavalt lapsehoidjalt/ õpetaja abilt.

B: Iseseisev töö (18 tundi)

- Kutsekoda.ee
- Kutseeksami korraga tutvumine, dokumentide läbitöötamine
- Juhtumianalüüs
- Tööalane eneseanalüüs

Õppekeskkonna kirjeldus

Õpe toimub kaasaegses koolitusruumis ja külastusettevõttes.

Õppemeetodid: Väga suur rõhk on aktiivõppe erinevate vormide kasutamisel ja praktilistel ülesannetel, aruteludel, rühmatööl, individuaalsel töö, õppekäikudel, praktiliste juhtumite analüüsil, kohtumistel tugiisikutega.

Õppematerjalid ja –vahendid

Kasutatakse koolitaja poolt koostatud õppematerjale.

Lapsehoidja kutse andmine <http://eswa.ee>

Haridusvaldkonna õigusaktid, seadusandlus, kutsestandardid.

Soovituslik kirjandus:

Dr Pier Bryden, Dr Peter Szatmari „Kuidas aidata lapsi ja noori vaimse tervise probleemide korral“ 2024

A.Nõmme „Aiata mind!“ 2024

dr Becky Kennedy „Kõik lapsed on head“ 2024

Kristi Jõeorg, Lilian Promet „Minu ja sinu tähtsad jutud“ 2023

Nõuded õppe lõpetamiseks, sh hindamismeetodid ja –kriteeriumid

Nõuded lõpetamiseks:

- Osalemine praktilises tegevuses
- Hindamise edukas läbimine

Hindamine:

Hindamine on mitteeristav

Hindamismeetod:

Hindamiskriteeriumid:

Simulatsioon: Õppija kavandab ja viib läbi lapse igapäevaelu toetava

1. Koostab kirjaliku plaani (1–2 lk), milles:

tegevuse vastavalt etteantud isikule.	– On seatud eesmärgid lapse sotsiaalsete ja toimetulekuoskuste arendamiseks; – valib sobivad tegevused (individuaalne ja/või gruppide tegevus); – kirjeldab, kuidas loob turvalise keskkonna; – kavandab koostöö lapsevanema ja/või meeskonnaga. 2. Tegevuse läbiviimine: – viib tegevuse läbi simuleeritud olukorras; – juhendab last ja vajadusel lapsevanemat; – kasutab sobivaid suhtlemisvõtteid; – arvestab lapse individuaalsust ja vajadusi. 3. Refleksioon: – analüüsib oma tegevuse õnnestumist; – hindab oma suhtlemist ja enesejuhtimist; – toob välja parenduskohad; – kirjeldab, kuidas hoiab oma töömotivatsiooni ja emotsionaalset tasakaalu
Iseseisev töö: Töölane eneseanalüüs (kohandatud Lapsehoidja tase 4 ja 5 eneseanalüüsi lühiversiooni alusel)	Hinnatakse juhendist lähtuvate komponentide olemasolu eneseanalüüsi teostamisel ning õpiväljundites märgitud valmisolekut (tegevusi) tööks lapsehoidja/abiõpetajana.
Koolituse edukalt lõpetajale väljastatakse täienduskoolituse tunnistus. Kui nõuded lõpetamiseks jäävad täitmata või õpiväljundid saavutamata, väljastatakse osalejale soovi korral tõend õppes osalemise kohta.	

5. Koolitaja andmed (sh kompetentsus)

Koolitaja andmed
Terje Paes, TLÜ, Sotsiaaltöö eriala, MA 2019 Täiskasvanute koolitaja, tase 7 (kutsetunnistus nr 225164), Karjäärispetsialist, tase 7 (kutsetunnistus nr 234467) Sotsiaalvaldkonnas erinevate sihtrühmadega töötamise, nõustamise ja koolitamise kogemus alates 1999 aastast. Tugisiikuna töötamise kogemus 2014 aastast, Tugisiiku baaskoolituse korraldamise ja läbiviimise kogemus 2015 aastast. Eesti Töötukassa ITR ja Kaitstud töö teenuse läbiviija Põlva maakonnas alates 2015 Tegevuse ülevaade: www.tercare.ee
Õppekava koostaja (töökoht, amet ja e-post)
Terje Paes, täiskasvanute koolitaja, tase 7, Tercare OÜ juhatuse liige, tercare@gmail.com Elina Oeselt, Rõpina Aianduskooli koolitusjuht, elina.oeselt@aianduskool.ee